

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Sundhedsministeren

Folketingets Sundhedsudvalg
Folketingets § 71-tilsyn

Dato: 05-05-2021
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPLINB
Sagsnr.: 2101125
Dok. nr.: 1704331

Offentliggørelse af monitorering af tvang i psykiatrien for perioden 1. januar 2020 til 31. december 2020

. / . Til Folketingets Sundhedsudvalg samt § 71 udvalgets orientering fremsendes hermed Sundhedsstyrelsens *Monitorering af tvang i psykiatrien – opgørelse for perioden 1. januar 2020 til 31. december 2020* samt særskilt opgørelse *Sundhedsdatastyrelsens tabeller over tvangsindlæggelser og tvangsforanstaltninger*, som efterspurgt af § 71-tilsynet.

Der vedlægges desuden:

- . / . • Bilag 1: Notat til Sundhedsstyrelsens kommentering af monitoreringen af tvang
- Bilag 2: Oversigt over tvangsformer
- Bilag 3: Dokumentation af indikatorer for tvang i psykiatrien
- Bilag 4: Baggrundstabeller

Tallene offentliggøres på esundhed.dk

Der blev i foråret 2014 indgået en politisk aftale med Danske Regioner om at nå målsætningen om en halvering af tvangsansøgningen i psykiatrien i 2020. Efterfølgende er der indgået partnerskabsaftaler med hver enkelt region som led i at nedbringe anvendelsen af tvang og for at sikre patienter med psykiske lidelser en behandling af høj kvalitet.

Sundhedsdatastyrelsen har sammen med regionerne og Sundhedsstyrelsen udviklet en national model til monitorering af anvendelsen af tvang. Monitoreringen offentliggøres halvårligt, og kommenteres af Sundhedsstyrelsen. Udviklingen følges og drøftes i Task Force for Psykiatriområdet. Selvom de politiske målsætninger er udløbet fortsætter det hidtidige monitoreringsset-up, hvilket fremgik af notat om monitorering af tvang frem mod nye målsætninger, som blev oversendt til udvalgene den 10. februar 2021.

Overordnet viser den nye monitoreringsrapport følgende udvikling:

- at andelen af patienter, der bæltefikseres af antal indlagte er steget fra 4,6 pct. i 2019 til 4,8 pct. i 2020. Siden baseline (2011-2013) er der sket et fald fra 7,8 pct.
- at antallet af bæltefikseringer over 48 timer i hele landet er steget fra 391 i 2019 til 432 i 2020. Siden baseline er der sket et fald fra 778.
- at antallet af patienter, der bæltefikseres er steget fra 1.261 i 2019 til 1.277 i 2020. Siden baseline er der sket et fald fra 2.036.
- at andelen af patienter, der får akut beroligende medicin er steget fra 8,2 pct. i 2019 til 8,7 pct. i 2020. Siden baseline er der sket en stigning fra 7,9 pct.

- at andelen af patienter, der fastholdes er uændret fra 4,0 pct. i 2019 til 2020. Siden baseline er der sket en stigning fra 3,6 pct.
- at andelen af voksne patienter, der berøres af en eller flere tvangsforanstaltninger er steget fra 22,6 pct. i 2019 til 23,6 pct. i 2020. Siden baseline er der sket en stigning fra 22,7 pct.
- at andelen af børn og unge, der berøres af en eller flere tvangsforanstaltninger er steget fra 16,7 pct. i 2019 til 17,2 pct. i 2020. Siden baseline er der sket et fald fra 19,3 pct.

Der ses stadig en betydelig regional variation i anvendelsen af tvang. For en nærmere uddybning af udviklingen i anvendelsen af tvang i psykiatrien henvises til den vedlagte rapport.

Den samlede brug af tvang i Danmark er steget under partnerskabsperioden (2014-2020), hvormed der i 2020 både flere voksne og flere børn, der udsættes for tvang, end da monitoreringen startede i 2014. Det er lykkedes at nedbringe antallet af personer, der bæltefikseres, men målsætningen om halvering af andelen, der bæltefikseres ud af antal indlagte, er ikke nået. Andre former for tvang, som anvendes i stedet for bæltefikseringer, eksempelvis akut beroligende og fastholdelse, er steget. Det er således ikke lykkedes at nå målsætningen om at nedbringe den samlede brug af tvang samtidig med, at brugen af andre tvangsforanstaltninger ikke stiger.

Udvalgene gøres for god ordens skyld opmærksom på, at data også omfatter børn og unge under 18 år, inkl. tvang med forældresamtykke. Data er dog behæftet med en vis usikkerhed, da den lovpligtige registrering af tvang over for mindreårige med forældresamtykke først er trådt i kraft den 1. juni 2015 (jf. bilag 3).

Det skal desuden bemærkes, at grundet overgangen til LPR3 er det ikke længere muligt at opgøre antallet af indlagte ud fra patienttypen (stationære patienter). I opgørelserne over antal indlagte fra Sundhedsdatastyrelsen er en psykiatrisk indlæggelse ved den nye opgørelsesmetode defineret ved, at et sygehusophold indeholder minimum 12 timers sammenhængende ophold på en eller flere psykiatriske afdelinger. Antallet af indlagte er genberegnet tilbage fra 2011 og frem til 2020 med den nye opgørelsesmetode. Den nye opgørelsesmetode medfører, at der hen over partnerskabsperioden er lidt færre patienter i opgørelsen over antal indlagte i forhold til den gamle metode. Dette medfører ligeledes, at de indikatorer i monitoreringen, der vedrører andele af patienter ud af antal indlagte, vil være lidt højere. Dette er Sundhedsstyrelsen opmærksom på.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke